No. 1321 Zaterdag 24 April 1909 26ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire. Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afz onderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1— 7 regels f0,50, voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10,— pa anja.
Un numero sol fl. 0,15.
Anuncio di 1 te 7 regel f0,50, cada regel mas 7½ cts.

Curaçao, 24 April.

Venezolaansche Verklaringen

TEN GUNSTE DER

Afschaffing van de 30°|o.

Elders in ons blad, onder de nieuwsberichten, deelen wij de telegrammen mede, waardoor ons het groote nieuws gewerd, dat de diplomatieke betrekkingen tusschen Nederland en Venezuela zijn hersteld. Een protocol werd reeds onderteekend, en met groote voldoening lazen wij, dat de 30% additioneele rechten wel degelijk ter sprake zijn gekomen.

Wat daaromtrent reeds beslist is, of nog beslist zal moeten worden, is nog niet recht duidelijk. Maar onze belangen zijn bij Z. Exc. den Minister van Buitenlandsche Zaken in goede handen; er zal, wij zijn er ten volle van overtuigd, op uitstekende wijze voor onzen handel en scheepvaart worden zorg gedragen.

Des te verblijdender is ons het feit, dat in het protocol een clausule ten gunste der afschaffing of vermindering der 30% werd opgenomen, omdat op 12 April, zeven dagen vóór den dag, waarop het protocol werd onderteekend, te Caracas door de Kamer van Koophandel de eenparige beslissing werd genomen te ijveren tegen de afschaffing.

De Venezolaansche Regeering werd blijkbaar niet overtuigd door de bewijzen onzer tegenstanders.

Nu, als die bewijzen iets zeggen, dan is het zeker juist het omgekeerde van wat bedoeld werd. Men leest er een zeer duidelijke verklaring in, hoe billijk en redelijk het zou wezen de 30% af te schaffen.

De verklaring der Kamer van Koophandel te Caracas, dat de afschaffing der 30% den handel ten zeerste zou schaden, wordt door *El Tiempo* als volgt toegelicht:

„Al onze groothandelaars zijn eenparig van meening dat dergelijke maatregel den groothandel in Venezuela zou vernietigen, want de groote depósito's zouden zich verplaatsen naar Curaçao en Trinidad, waar de koopmansgoederen (voor doorvoer *Red. Amigoe.*) volstrekt geen rechten betalen, en van waar uit men de goederen zou laten uitkomen telkens als zij noodig zijn voor het gebruik, wat een groot verlies zou opleveren voor onzen Fiscus, zonder nog mede te tellen dat die goederen in lichtere verpakking zouden worden verstuurd, zoodat voor onzen Fiscus slechts naar schatting een 2 % zou overblijven.

Onze handel van het Binnenland, vooral die van de kust, zou onmiddelijk op de Antillen de inkoopen gaan doen.

Verschillende kooplieden hebben ons verzekerd, dat zij, bij afschaffing der 30 %, hunne hoofdmagazijnen op Curaçao zullen oprichten en te Caracas slechts een succursaal van mindere beteekenis aanhouden."

Men ziet het de Venezolaansche Kooplieden, zonder het te willen, wijzen duidelijk en klaar op het groote belang, dat Curaçao heeft bij de afschaffing der 30%.

Natuurlijk lijdt de Fiscus van Venezuela schade bij deze afschaffing. Zij verliest 30% additioneele rechten op alle goederen die van de Antillen worden ingevoerd.

Dat is duidelijk.

Maar het zal toch niet in de bedoeling liggen, die overdreven rechten eenvoudig af te schaffen zonder meer, d. i. zonder andere inkomsten daarvoor in de plaats te stellen.

Als het bewezen is, dat het een onbillijkheid, een onrechtvaardigheid is, van onzen handel zulke overdreven rechten te heffen, dan eischt de billijke rechtvaardigheid, dat die rechten worden afgeschaft. De inkomsten van den Fiscus moeten dan maar op een andere, billijke en rechtvaardige wijze worden vermeerderd.

Een man van groot gezag, de Heer JULIO CALCAÑO, 30 jaar geleden hoofdbeambte bij de douane te Puerto Cabello, laten wij verder aan het woord. Hij verdedigt ons meesterlijk, beginnend met de juiste verklaring van het ontstaan der 30%.

„Het is meer dan dertig jaar geleden, dat wij, toen ter tijd hoofd der douane te Puerto Cabello, opmerkten in de cognossementen dat de goederen, komende van Curaçao en Trinidad, niet verpakt waren in ijzeren banden en zware kisten, zooals de goederen, die van Europa kwamen, waren verpakt ter wille der langere zeereis, en dat aldus de Importeurs uit Europa schade lijden en de Fiscus verlies bij het toenemen van den handel van uit de Antillen, door het verschil in gewicht der verpakking.

Om deze reden werd verhooging der rechten beperkt tot de Engelsche en Nederlandsche Antillen, die dicht bij onze kusten liggen.

Toen Generaal GUZMAN BLANCO ons om advies vroeg over dat verschil aan gewicht, hebben wij hem geantwoord, dat een juiste berekening niet was te geven, omdat het verschil voortsproot zoowel van de verpakking als van de soort der goederen, maar dat er gevallen waren, dat het kon klimmen tot 15, ja zelfs tot 20%. Generaal GUZMAN BLANCO, met het doel om de kwaal met wortel en al uit te roeien, stelde de vermeerdering der rechten op 30%.

De handel op bovengemelde Antillen heeft werkelijk schade geleden, niet door de additioneele rechten op zich zelf, want iedere belasting wordt ten slotte door den verbruiker betaald, maar omdat de handel van daaruit naar Venezuela is verminderd.

Ik zou het rechtvaardig vinden, dat het Gouvermenent, na dieper onderzoek der quaestie, op billijke wijze de additioneele rechten verlaagde, zóó dat geen enkel belang werd geschaad, maar wel daardoor medegewerkt om de goede vriendschap en ontwikkeling van beide volken te bevorderen.

Wat aangaat de contrabande, omdat Curaçao en Trinidad zou dicht bij onze kusten liggen, dat heeft volstrekt niets te maken met de 30%, of het moest veeleer zijn, dat juist die hooge rechten het smokkelen in de hand werken.

Wat men moet doen, zoo dergelijke smokkelarijen zich voordoen? Onze kust streng bewaken, en op de douanekantoren en bij de recherche eerlijke en bekwame mannen benoemen, die voldoende gesalarieerd worden."

El Tiempo nam dezen brief van den Heer CALCAÑO op in zijn nummer van 14 April, na vooraf zelf verklaard te hebben, dat de Redactie eerst de zaak nog in studie zal nemen, alvorens zich uit te spreken.

Wij hebben aan bovenstaande verklaring ten onzen gunste niets toe te voegen. Het is een schitterend pleidooi voor de afschaffing der 30%.

GUZMAN BLANCO, uit wraakneming of niet, handelde onredelijk en onrechtvaardig met de additioneele rechten te brengen op 30%, terwijl het Hoofd der douane hem liet weten, dat soms het verschil aan verlies van rechten door de lichtere verpakking klimmen kon tot 15 of 20%.

Ten slotte, is het niet in strijd met de natuur, Curaçao te verhinderen voordeel te trekken uit gunstiger ligging en door additioneele rechten den uitvoer van het dicht bij gelegen eiland gelijk te stellen met het verder afgelegen Europa?

Waarom moeten de Europeesche, dat wil zeggen, de Duitsche handelshuizen toch met alle geweld worden voorgetrokken?

Is het niet onrechtvaardig ons die voordeelen door de natuur geschonken met geweld te willen ontnemen, en als het ware onze gunstige geografische ligging te belasten met de additioneele rechten?

Geschiedt dat bevoordeelen der Duitsche huizen niet ten nadeele van den eigen Venezolaanschen handel? Als de kooplieden van het Binnenland en de Kust direct hunne goederen uit Curaçao betrekken, zullen zij veel meer voordeel genieten, dan nu zij hunne goederen ontvangen door bemiddeling der groote Duitsche huizen. Een goede buur is meer waard dan een verre vriend.

Dat Venezuela steun en samenwerking zoeke niet in Europa maar dichter bij.

Hebben wij elkander niet herhaaldelijk noodig en kunnen wij niet elkander het leven bitter maken of veel veraangenamen?

Laten Venezuela en Curaçao toch goede buren blijven. Door de natuur is het als aangewezen, dat wij elkander helpen om zoo eendrachtig samen te werken tot elkanders bloei.

DE MIJNWET

IN DE

TWEEDE KAMER.

(*HANDELINGEN.*)

De Heer IDENBURG, Minister van Koloniën zet zijn rede voort en zegt:

Mijnheer de Voorzitter! Ik meen dan te hebben aangetoond, dat de aard van het recht, dat door de eigenaren van den grond uitgeoefend op de in dien grond verborgen delfstoffen, medebrengt, dat, indien het Gouvernement de beschikking over die delfstoffen wil verkrijgen, alleen de weg van onteigening kan worden bewandeld. Die weg geeft gelegenheid om de delfstoffen te doen taxeeren door deskundigen en aldus te weten te komen wat de werkelijke waarde is van de Santa Barbara-ontginning. Die weg zal bovendien de gelegenheid geven de schadeloosstelling door den hoogsten rechter te doen vaststellen en daardoor tal van complicaties af te snijden.

In dit verband wil ik er met een enkel woord de aandacht op vestigen dat zelfs indien de weg gevolgd werd dien, de geachte afgevaardigde uit Enschedé zou willen betreden, toch onteigening niet zou zijn te ontgaan, want het verleenen van een concessie van de ontginning van delfstoffen laat het recht op den bovengrond onaangetast. En in de verordening die deze Mijnwet zal uitwerken, zal zeker niet mogen ontbreken een bepaling als voorkomt in art. 21 van de Indische Mijnwet, waarop ook dezen-ochtend door den heer van Karnebeek de aandacht is gevestigd. In dat artikel is bepaald, dat, indien langer dan drie jaar over den bovengrond moet worden beschikt voor de winning van delfstoffen, de eigenaar van den grond onteigening kan vorderen. Dus ook langs dien weg zouden wij tot onteigening zijn gekomen.

Nu is mij gevraagd door den geachten afgevaardigde uit Enschedé en den heer van Vuuren, wat eigenlijk op dit oogenblik te dezen opzichte de plannen van de Regeering zijn. Mijnheer de Voorzitter! Het is mijn voornemen om met de uitvoering van deze wet ernst te maken, n. l. door een onderzoek door deskundigen te doen instellen en een exploitatie-plan te doen opmaken.

Wij dienen toch eerst te weten wat er aan is van den beweerden rijkdom van Santa Barbara en van de beweerde mogelijkheid om die mijn met vrucht te kunnen exploiteeren. Vóórdat wij dat weten, kunnen wij geen beschikkingen nemen, en daarom is het ook ten eenemale onmogelijk om toe te zeggen, dat de exploitatie zal worden hervat binnen een bepaalden termijn. Iets anders wordt het, wanneer het onderzoek van de deskundigen in het daglicht stelt, dat op Santa Barbara inderdaad zulke groote schatten verborgen liggen en dat die inderdaad met zooveel winst zijn te exploiteeren. Dan kan aan den heer Godden of wie de oorzaak mocht zijn van het niet-exploiteeren een zekere termijn worden gesteld, na het verstrijken waarvan de Regeering zou kunnen overgaan tot onteigening. Maar het is wel een weinig ontijdig op dit oogenblik daarover te spreken; wij dienen eerst te weten wat van dien rijkdom en van die vruchtdragende exploitatie eigenlijk waar is. Ik zou in dit verband er voor willen waarschuwen, om ten aanzien van de hervatting van de Santa Barbara-ontginning, voor de algemeene kas en den algemeenen welstand van Curaçao, geen al te groote verwachtingen te koesteren.

Ik heb dezen ochtend hooren spreken van millioenen en millioenen, ik heb hooren zeggen, dat de exploitatie van Santa Barbara indertijd de oorzaak was dat er geen tekorten waren en dat bij hervatting van de exploitatie het subsidie aan de kolonie zal kunnen verdwijnen. Een geachte afgevaardigde heeft gesproken van ik meen 4000 arbeiders die daarbij hun brood zouden kunnen verdienen. Dergelijke voorspiegelingen zijn niet in overeenstemming met hetgeen de ervaring met Santa Barbara heeft geleerd.

Ik heb hier voor mij een opgave van hetgeen de exploitatie van St Barbara in de publieke kas heeft gebracht, en dat bleek gedurende 20 jaar te zamen te zijn f 370.000; dat is per jaar f 18.500. Naar dien maatstaf zou het subsidie dus ook met f 18.500 kunnen verminderen, maar daarmede zou het helaas nog niet zijn verdwenen. En in den tijd toen de exploitatie van St. Barbara met volle kracht geschiedde en de groote uitvoeren plaats hadden waarvan de geachte afgevaardigde uit Enschedé melding maakte, werkten daar bij elkaar niet meer dan 4 à 500 arbeiders. Ik merk dit volstrekt niet op om de waarde van een hervatting van de exploitatie te verkleinen, maar om te waarschuwen tegen een overschatting van de gevolgen daarvan.

Nu zijn door den heer van Vuuren eenige zijns inziens tegen onteigening bestaande bezwaren geopperd, die, naar hij meende, eigenlijk er toe zouden moeten leiden te zeggen, dat van art. 10 van deze wet wel nooit gebruik zal kunnen worden gemaakt. Ik heb die uiteenzetting niet geheel kunnen volgen. Ik heb begrepen, dat de geachte afgevaardigde meende, dat de onteigening daarom onmogelijk zou zijn, omdat het onteigenende Gouvernement dan ook tevens zou aanvaarden de verplichting om aan de mede-eigenaren van den heer Godden te betalen de royalty, die op dit oogenblik exploitatie feitelijk onmogelijk maakt. Ik geloof, dat de geachte afgevaardigde zich bij die voorstelling van zaken vergist. De onteigeningsverordening van Curaçao voorziet, evenals de Onteigeningswet hier te lande, het geval, dat een goed moet worden onteigend met een daarop rustend zakelijk recht. In die onteigeningsverordening vindt men evenzeer als in de Onteigeningswet, die in Nederland geldt, aangegeven hoe getaxeerd wordt wanneer het goed is belast met een erfpacht of een opstal of met recht van beklemming of dergelijke. De moeilijkheden waarop de geachte afgevaardigde wees bestaan natuurlijk. Het zijn moeilijkheden van taxatie, van verdeeling, maar ten slotte zijn het geen bezwaren tegen de onteigening. Degeen die onteigent betaalt de waarde van hetgeen hij onteigent en de moeilijkheden door den heer van Vuuren bedoeld, komen pas aan den dag bij de vraag, hoe die waarde verdeeld moet worden over de verschillende personen, die verschillende rechten op het onteigende goed kunnen doen gelden. Ik zie dus in de eenigszins gecompliceerde verhouding tusschen de eigenaren en den erfpachter van de plantage St. Barbara geen bezwaar tegen een onteigening; misschien een moeilijkheid bij de uitvoering.

Verder is ter sprake gebracht de vraag of ooit het Gouvernement bereid zou worden gevonden om zoo groote bedragen beschikbaar te stellen als noodig zouden zijn voor de onteigening van St. Barbara en voor de hervatting van de exploitatie. De geachte afgevaardigde uit Enschedé heeft er, naar het mij voorkomt, zeer te recht op gewezen, dat er verschillende wegen zouden kunnen worden bewandeld, indien het voornemen bestond om door anderen dan de tegenwoordige eigenaars St. Barbara te doen exploiteeren.

Een van die wegen, die mij het best te bewandelen toeschijnt en ten opzichte waarvan, als ik wel ben ingelicht, ook reeds eenige voorbereiding bij particulieren bestaat, is deze, dat de exploitatie zou geschieden krachtens een exploitatie-contract, waarbij het Gouvernement de exploitatie zou opdragen aan een financieele combinatie. Dan zou, geloof ik, geen groot offer van de schatkist gevergd behoeven te worden en een behoorlijk aandeel voor het Gouvernement kunnen worden bedongen in de opbrengst van de exploitatie.

De geachte afgevaardigde uit Utrecht, de heer van Karnebeek, heeft er te recht op gewezen, dat in de verordeningen, waarbij de Mijnwet zal worden uitgewerkt, bepalingen niet zullen mogen ontbreken, waardoor de rechten van de eigenaars van den bovengrond in verband met de rechten van de concessionarissen worden vastgesteld. Zooeven zeide ik reeds met een enkel woord, dat een artikel als art. 21 van de Indische Mijnwet in dergelijke verordeningen niet zal mogen ontbreken. Ik voeg er op het oogenblik aan toe, dat ook m. i. een artikel als art. 9 in die verordeningen zal moeten voorkomen, zoodat ik gaarne de toezegging doe, die de geachte afgevaardigde van mij heeft gevraagd.

Overigens zal ik wel niet behoeven te zeggen, dat het voor mij een zeer groote voldoening was, dat iemand van een bevoegdheid tot oordeelen als die geachte afgevaardigde, steun gegeven heeft aan het stelsel dat in dit wetsontwerp is aanvaard.

Mijnheer de Voorzitter! Door den geachten afgevaardigde uit Enschedé zijn een paar punten ter sprake gebracht, waaruit naar zijn meening blijkt, dat te veel met het particulier belang en te weinig met de belangen van de schatkist gerekend is bij de zaak, die hoofdzakelijk door art. 10 zal worden beheerscht. De geachte afgevaardigde heeft er op gewezen, dat het uitvoerrecht kort geleden verlaagd is van 10 tot 4 pct. Dat is niet geschied in den tijd dat ik de eer heb weder aan het hoofd van het Departement te staan, maar kort daarvoor en dat is gebeurd omdat aangetoond werd, dat een uitvoerrecht van 10 pct. nergens ter wereld van mijnproducten wordt geheven, maar hoofdzakelijk ook omdat vaststaat, dat de hervatting van de exploitatie groote uitgaven zal meebrengen voor hem, die de exploitatie hervat

en het nu oirbaar geacht werd, dat het Gouvernement, dat prijs stelde op die hervatting, deed blijken van zijn wil om haar zoo gemakkelijk mogelijk te maken door wegneming van bezwaren, waardoor zij zou kunnen worden gedrukt. Dat wil echter niet zeggen, dat, indien het gestelde doel niet bereikt wordt herziening van het uitvoerrecht niet mogelijk zal zijn.

Evenzeer is natuurlijk mogelijk een herziening van de regeling der inkomstenbelasting. Indien waar is wat de geachte afgevaardigde uit Enschedé voorziet, dat bij hervatting van de exploitatie zeer groote winsten gemaakt zullen worden, dan zal het mogelijk zijn om door een billijke herziening van de inkomstenbelasting te zorgen, dat daar van ook naar billijkheid aan de schatkist wordt bijgedragen.

Verder heeft de geachte afgevaardigde gewezen op een uiting, voorkomende in het Voorloopig Verslag en het daarop in de Memorie van Antwoord gegeven antwoord, nl. over de quaestie van de grondbelasting. De geachte afgevaardigde zeide: indien inderdaad erkend wordt de eigendom van de eigenaars van den bovengrond op de in dien grond verborgen delfstoffen, is het ook rationeel dat die delfstoffen mede getaxeerd worden bij de waarde, waarover grondbelasting wordt betaald. Dat denkbeeld is in de Memorie van Antwoord, naar het mij voorkomt te recht niet geheel afgewezen.

Nu heeft de geachte afgevaardigde gezegd: des ondanks is bij de laatste herziening van het belastingwezen in Curaçao de bepaling overgenomen, dat mineralen en delfstoffen uitgesloten zijn bij de waarde-taxatie voor de grondbelasting.

Dat is volkomen juist. Toen de verordening hier kwam, heb ik overwogen of zij om die reden niet voor goedkeuring zou moeten worden voorgedragen, maar daar ik geen strijd zag met de wet of met het algemeen belang van het Rijk of van de kolonie, heb ik gemeend die vraag ontkennend te moeten beantwoorden. Bovendien, waar de koloniale wetgever gesproken had en een dergelijke regeling òf bij koloniale verordening, òf bij de wet, dus niet bij Koninklijk besluit, moet worden ingevoerd, meende ik die vraag, of de verordening om die reden niet moest worden goedgekeurd, ontkennend te moeten beantwoorden.

Ik voel echter wel iets voor hetgeen door den geachten afgevaardigde is aangevoerd en ik wil dienaangaande gaarne met den Gouverneur van Curaçao in overleg treden.

Ik geloof, dat ik hiermede ongeveer alle punten heb aangeroerd, die door de geachte sprekers van hedenmorgen in het midden zijn gebracht. Ik wensch te eindigen met datgene, waarmede ik begonnen ben, namelijk met uit te spreken, dat deze wet zal geven precies wat de bedoeling er van is: de zekerheid, dat zal kunnen worden geëxploiteerd, indien exploitatie van de phosphaatmijnen, die men op het oog heeft, met vrucht, dus loonend, mogelijk is. Immers in dat geval heeft het Gouvernement door deze wet de macht, om de eigenaars die de hervatting van de exploitatie tegenhouden, uit hun eigendom te zetten en de exploitatie te doen plaats hebben door anderen.

Dit, en geen ander, was het doel dat den ontwerper dezer wet voor oogen stond en dat, als ik mij niet bedrieg, ook het doel is van den geachten afgevaardigde uit Enschedé.

De heer **van Kol**: Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben hier weer eens te doen met een typisch staaltje, hoe in Holland vaak wetten tot stand komen, wat niet altijd tot roem van ons vaderland strekt.

Deze Santa Barbara-quaestie, hangende sedert 1895, is toch wel een oude quaestie te noemen. Er werd in deze Kamer dan ook reeds sedert een tiental jaren op maatregelen aangedrongen om aan de bekende grief, het moedwillig ongebruikt laten liggen van ontzaglijke rijkdommen, een eind te maken. De Minister zal onderzoeken, moest adviezen inwinnen, zou dan de zaak regelen en doet tal van beloften. Verschillende leden dezer Kamer komen er bijna jaarlijks op terug. Drie Ministers hebben reeds wetsontwerpen toegezegd, met het vooropgezette doel om den onwil der betrokken personen te breken. Eindelijk krijgen we dan een wetsontwerp, dat, naar ik vrees, dit doel bezwaarlijk doet bereiken en waartegen nog heel wat is in te brengen.

Mijnerzijds op een meer doortastende oplossing aandringende, komen nu enkele heeren met velerlei bezwaren; welke waren die?

Ten eerste, dat, volgens de heerschende opvatting, de eigenaar van den grond tevens over de delfstoffen in dien grond mag beschikken. Ik heb daartegen een sterk argument aangehaald, en zou de woorden kunnen voorlezen, van hetgeen gezegd is in den Koloniale Raad op 27 Mei van het vorig jaar door den gedelegeerde uit Nederland, die de reorganisatie van het belastingstelsel op zich had genomen. Die grondbezitters van Aruba bevonden zich in gelijke omstandigheden waar het geldt de aloude opvatting hunner rechten, doch deze heerschende meening werd door den vertegenwoordiger der Regeering als rechtsgrond onvoldoende geacht. Waarom aldus verschillende maat aanleggen naarmate het kleinen of grooten geldt? De minister heeft verder zijn kracht gezocht in juridische beschouwingen over de uitlegging van het Burgelijk Wetboek van Curaçao. Maar men weet — en dit is ook niet tegengesproken — dat dit een zuiver, woordelijk afgeschreven copie is van ons Burgerlijk Wetboek. Doch, aangezien in Curaçao toenmaals geen mijnwetten bestonden, zou het dwaas zijn geweest om daar van wetten te spreken en daarom heeft men eenvoudig gesproken van „verordeningen." Maar die hebben immers evenzeer kracht van wet, zoolang de Overheid de zaken niet bij nadere wet of Koninklijk besluit heeft geregeld.

Dan komt men met spitsvondige beschouwingen over de beteekenis der woorden „Verordeningen van politie" en dergelijke dingen meer, maar men haalt daarbij als eenige autoriteit aan den Regeeringscommissaris, die bij de langdurige besprekingen der Indische Mijnwet in vroegere jaren, naar den algemeenen indruk, nu juist niet zulk schitterend figuur heeft geslagen. Het ware dus gewenscht geweest, dat de Minister eenige krachtiger argumenten had aangevoerd, want met zijn betoog zullen, naar ik vermoed, de hier aanwezige juristen wel geenszins instemmen.

Verder heeft de Minister zijn kracht gezocht in zinnetjes en uitspraken aangehaald die door mij acht jaar geleden zijn gedaan. Dit is iets wat de persoonlijke ijdelheid kan flatteeren, en op het tegenwoordige Departement schijnt men met eenige voorliefde mijn uitlatingen in woord en schrift van jaren geleden te bestudeeren, en dit bedraagt heel wat. Mij is dat wel; doch ditmaal had ik mij al zeer gereserveerd uitgedrukt in December 1901 over de rechten aan het Burgerlijk Wetboek te ontleenen. En waar de Minister verklaarde, dat bij vroeger veel goeds vond in mijn opmerkingen, waren enkele meer dan voldoende om hem, bij nadere studie, tot een ander inzicht te brengen.

Is het dan niet vergeeflijk, indien ik na achtjarige studie een duidelijker begrip heb gekregen van deze bepalingen van het Burgerlijk Wetboek, die in elk geval moesten worden overwogen.

De Minister beroept zich verder op de oude Fransche Mijnwet van 1810. Dit beroep gaat in dit geval niet op, omdat in 1810 Curaçao geen Nederlandsche en evenmin een Fransche bezitting was; Curaçao stond toen onder Engelsch bewind, zoodat de wet van 1810 er nooit heeft gegolden.

Bovendien geldt een beroep op de wet van 1810 niet, om aan te toonen, dat de phosphaten niet tot de delstoffen zouden behooren, daar men in Curaçao zelfs in vroegere verordeningen sprekende van „metalen", dit woord — juist met het oog op deze phosphaten — heeft veranderd in „delfstoffen" en blijkens de door mij aangehaalde verordening van 1867 zelfs kleigronden aan het beschikkingsrecht van den particulieren grondeigenaar werden onttrokken, daar voor de ontginning daarvan een concessie door het bestuur werd geëischt.

Zelf in Fransche koloniën heeft men dat standpunt voor de phosphaten ingenomen, want bij decreet van 25 Maart 1908, dus niet eens bij een wet, is het recht van den Staat om te beschikken over phosphaten, ook die op particuliere terreinen voorkomen, aan de regeering voorbehouden ten aanzien van Algiers. Voor Tunis is hetzelfde bepaald bij decreet van 1 December 1908; aan de grondeigenaren wordt de helft der „redevances" uitgekeerd. De Duitsche Minister van Koloniën Dernburg heeft de eigenaren van de particuliere terreinen door een hooge belasting tot ontginning gedrongen; die belasting wordt telken jare hooger naarmate hun onwil duurt. En volgens zijn bekende redevoering te Frankfort a|M., 3 Februari 1907, heette het: „alle Bodeschätze in in den Koloniën sind Regalien." Bij hem zou de heer Godden dus geen troost vinden. Wanneer het systeem van den Minister in deze juist was, dan moet het zonder uitzondering voor allen gelden en moet het recht op de delfstoffen erkend worden voor alle plantagebezitters. Zeker, verkregen rechten moet men eerbiedigen, doch deze moeten juist van Sta. Barbara nog bewezen worden. En heeft deze Regeering zich wel altijd streng daaraan gehouden?

Terwijl ik zooeven nog heb aangeroerd het geval van de verkregen rechten der arme landbouwers op Aruba, die men niet aarzelde aan te tasten, daar is men in Oost-Indië nog verder gegaan en heeft men wel degelijk het Indische eigendomsrecht geschonden op talrijke eilanden, waar wel degelijk, volgens de aloude adat, de grondbezitters het recht op de delfstoffen bezaten.

Wat nu de Mijnwet van 1903 betreft, ik aarzel niet om te zeggen, dat ik zelf daaraan eenigszins schuldig ben; tot mijn leedwezen is de geachte afgevaardigde uit Venlo een oogenblik afwezig, anders zou hij mij hierin wellicht steunen. Dat is toen geweest een vergissing van de Kamer. Het oorspronkelijke ontwerp was wel degelijk van terugwerkende kracht verklaard, maar practisch had niemand hier te lande eenig belang bij de bepaling, dat alle concessies die niet werden geëxploiteerd, zouden vervallen. Op het allerlaatste oogenblik is toen nog door de Regeering een wijziging aangebracht, die mij is ontsnapt. Ik was wel degelijk voornemens om er tegen op te komen, maar zooals ik zeide, practisch heeft de bepaling geen waarde gehad, omdat hier te lande geen enkel persoon in de termen viel.

Hoe het zij, de Regeering ontkomt niet aan dit dillemma: De heer Godden heeft als grondeigenaar geen recht op de delfstoffen en dan is het onze plicht hem volgens de wet en régle te stellen, hem een concessie te verleenen met de verplichtingen daaraan verbonden. Dan wel, hij heeft als grondbezitter wel degelijk recht op de delfstoffen, maar dan is men ook verplicht hem grondbelasting te doen betalen, wat men trouwens gedurende enkele jaren heeft gedaan, en dan tot de volle waarde van het geheel. Ik heb dan ook met genoegen gezien, dat de Minister dit denkbeeld, door zijn ambtsvoorganger eveneens gesteund, niet heeft afgewezen, om, wanneer andere middelen niet mochten baten toch deze dwingende macht te behouden.

Doch nu komt het ergste. De grootste boeman in deze zaak is altijd het internationale gevaar, dat ons zou bedreigen van den kant der Engelsche Regeering. Ik meen aan de achting voor mijn medeleden verschuldigd te zijn, op dit punt niet door te gaan, daarover niet veel te zeggen. Ik wil immers van deze Volksvertegenwoordiging niet onderstellen, dat zij lauwhartig genoeg zoude zijn om zulk een algemeen belang te vertrappen ter wille van een denkbeeldig gevaar. Zou men werkelijk van de Engelsche Regeering, die toch meermalen blijk heeft gegeven van een hoogen graad van rechtsgevoel te bezitten, kunnen verwachten, dat zij dien onwil van den heer Godden, die men op allerlei wijze is te gemoet gekomen, zou goedkeuren? Ik heb trouwens getracht mij in dit opzicht op de hoogte te stellen. Een paar jaar lang is er steriotiep in het Voorloopig Verslag over hoofdstuk III (Buitenlandsche Zaken) gevraagd, of de Regeering het niet wenschelijk achtte om langs diplomatieken weg de Engelsche Regeering ten aanzien van deze zaak eens te polsen. En telkens was het antwoord: dat is niet noodig, „diplomatieke onderhandelingen zijn overbodig want wij krijgen een Mijnwet". En nu wij die wet behandelen, nu worden wij weder bedreigd met diplomatieke verwikkelingen; zoo blijft men in een cirkel ronddraaien. Doch ik geloof werkelijk, dat men dit gevaar overschat. De zaak is ook in het Engelsche Parlement een paar maal reeds besproken. Zoo is onder andere op 9 Augustus en op 28 Februari 1905 een klacht ingediend door den heer Fowler, geenszins een van de nog der meest geziene leden van dat Parlement, die had gewezen op het onrecht den heer Godden door de Regeering van Curaçao in een analoog geval op Aruba aangedaan. En wat was het antwoord van de Engelsche Regeering? „Dat de rechtsgeleerde raadslieden der Kroon de Nederlandsche Regeering in het gelijk hadden gesteld." Vervolgens is ook door mijn partijgenoot Keir Hardie een vraag gesteld over deze zaak en de Minister van Buitenlandsche Zaken aldaar, the Secretary of State for Foreign Affairs, heeft toen geantwoordt, dat hij geen bezwaar had tegen dit zelfde wetsontwerp, doch wel hoopte, dat geen nadeel zou worden toegebracht aan bestaande Britsche belangen. Dat is natuurlijk te achten.

Welnu, er wordt geen nadeel toegebracht aan de Britsche belangen van wie ook. Integendeel, als de heer Godden verplicht wordt tot ontginning over te gaan en beschermd tegen eigen onverstand, zal hij een groot aandeel in de winsten kunnen krijgen en wordt zijn belang door dit wetsontwerp dus juist bevorderd in plaats van benadeeld.

Maar mocht men die bezwaren werkelijk ernstig achten, dan zou ik er geen enkel oogenblik tegen opzien, de zaak te onderwerpen aan het hooge oordeel van het Internationaal Hof van Arbitrage. Ik betreur echter, dat in de Memorie van Toelichting en Antwoord de waarde onderschat wordt van de argumenten der tegenstanders van den heer Godden, en het doet mij leed, dat de toenmalige Minister daarin sommige uitingen heeft gedaan, die ik onder dergelijke omstandigheden waar het een rechtsgeschil geldt van een bewindsman onverantwoordelijk acht.

Mocht de zaak alsnog worden onderworpen aan de beslissing van het Arbitragehof, dan twijfel ik trouwens geen oogenblik er aan of zijn uitspraak zal luiden, dat de Nederlandsche Regeering volkomen het recht om het zij door concessie-verleening met bedrijfswang, hetzij door heffing der grondbelasting van de volle waarde van het eigendom, hetzij door onteigening ten algemeenen nutte een eind te maken aan deze ergerlijke toestanden. Nooit kan dit hooge rechtscollege meenen, dat gedreven door den onwil van één enkel man, de rechten en de belangen van een gansche kolonie moeten worden prijsgegeven. In volle gerustheid kunnen wij dus deze beslissing inroepen en afwachten.

(*Wordt vervolgd.*)

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Kerkelijke Berichten.

Met de *Prins der Nederlanden* zijn Vrijdag, 16 April ll. de drie nieuwe Missionarissen, de Eerw. Paters I. Verriet, R. Buhrs en C. Hartendorff uit Amsterdam naar Curaçao vertrokken.

Wij wenschen hun allen een voorspoedige reis en behouden aankomst.

*

Maandag a. s. 26 April zullen drie Eerw. Zusters Franciscanessen haar zilveren professiefeest vieren.

Soeur M. Angelina, Mejuffrouw Juanita Hoyer, geboren te Cumarebo (Venezuela) 22 Aug. 1849, is op Curaçao getreden in de Congregatie der Eerw. Zusters van Roosendaal den 17den April 1882.

Soeur M. Bonaventura, Mejuffrouw Elizabeth van Grieken, op Curaçao geboren 12 Januari, 1856 heeft aldaar den kloostersluier aangenomen 21 November, 1881.

Soeur M. Jacoba, Mejuffrouw Raymunda Neuman, eveneens op Curaçao geboren 24 Januari, 1856, werd met het kloosterhabijt bekleed 6 Februari 1881.

Gezamelijk hebben zij 26 April 1884 zich voor goed aan God verbonden door de driewerf H. Geloften.

Wij wenschen den Geestelijken Bruiden van harte geluk met dit voor Haar zoo heerlijk feest. Wel mogen zij met voldoening neerzien op den reeds afgelegden weg, maar toch hopen wij, dat zij nog vele jaren mogen blijven arbeiden, God ter eere en tot heil van Kerk en Maatschappij.

De Eerwaarde Zusters Angelina en Jacoba zijn op het oogenblik werkzaam in het Pensionaat van Welgelegen, de Eerw. Zuster Bonaventura bleef verbonden aan het St. Martinus-gesticht in de stad.

Ten afscheid.

Heden heeft Hr. Ms. *Gelderland* ons verlaten om naar Nederland terug te keeren.

Donderdagmiddag was er een afscheidsfeest aan boord.

Dinsdag a. s. vertrekt ook Hr. Ms. *DeRuyter* naar Oost-Indië. De Commandant en Officieren geven morgen avond een afscheids receptie.

Een oprecht woord van dank namens de Kolonie Curaçao vinde hier zijn plaats.

Allereerst dank aan de Hooge Regeering in het Moederland.

Negen maanden lang werden de beste schepen en meer dan 1000 manschappen aan de Kolonie afgestaan ter bewaking en bescherming onzer belangen en rechten. Het uitzenden en het onderhoud dezer schepen en harer bemanning heeft aan Nederland zeer groote offers gekost. De Kolonie kan voor dit alles niet dankbaar genoeg zijn, want juist door de tegenwoordigheid dezer schepen zijn de kansen voor ons ten gunste gekeerd.

De Nederlandsche Naam wordt weder met eere genoemd bij de ons omringende Republieken, de Nederlandsche Vlag zal thans meer dan vroeger worden ontzien en geëerbiedigd. Onze handelsbelangen stonden bij de regeling der moeilijkheden op de allereerste plaats, wij koesteren daarom gegronde hoop, dat Curaçao een tijdperk van ontwikkeling en bloei te gemoet zal gaan.

De Venezolaansche quaestie zal, vertrouwen wij, nu voor goed van de baan zijn geschoven en aan onze scheepvaart de zee voortaan worden vrij gelaten.

Een woord van dank ook aan den Commandant, de Officieren en mindere Schepelingen.

Zij zijn hier gekomen om ons te berdedigen, desnoods met opoffering van eigen leven. Hun bloed hebben zij voor ons veil gehad.

Dat het, God zij dank, zonder bloedvergieten is afgeloopen, verheugt ons oprecht, maar dat mag ons toch niet doen vergeten, dat de Nederlandsche Koninklijke Marine bereid was om voor ons te strijden en te sterven.

Wat zal dat in Nederland een blij wederzien zijn geweest voor *Heemskerck* en *Friesland* en nu weder voor de *Gelderland*.

Het afscheid was zoo droef, onder het dreigen van een onheilspellende toekomst. God lof, de overwinning is behaald zonder het vergieten van een enkelen druppel bloeds.

Aan het beleidvol optreden onzer Marine, elke provocatie en noodelooze moeilijkheden vermijdend, hebben wij ook veel te danken.

En daarom: Vaartwel, het ga U allen goed; vele vrienden laat gij hier achter, die U oprecht dank breugen en Uw naam steeds met eere zullen noemen.

De Kolonie Curaçao zal die 1000 Jantjes wel missen. Zij brachten een niet gering, voordeel aan de bevolking, en een gezellige drukte. Van wanordelijkheden hebben wij nimmer iets vernomen. De Jantjes hebben zich knap en kranig gedragen. Nogmaals een oprecht, een hartelijk Vaart wel!

Nederlandsche Vliegmachine.

Achter den Ringedijk bij Amsterdam is een wel geslaagde proef genomen door met een stad- en landgenoot ontworpen vliegapparaat. Met den ontwerper van dit vliegapparaat had de „Telegraaf" het voorrecht kennis te maken; het is de heer Ph. J. Hamers, architect, wonende te Watergraafsmeer. Sinds een drietal maanden heeft deze heer zich met het luchtscheepvaart-vraagstuk bezig gehouden en de vorige maand is de eerste proef genomen, die allezins slaagde. Van die vliegproef zag de „Tel." een welgeslaagde opname, op het moment, dat het apparaat, ondanks den vrij sterken wind, keurig op een hoogte van pl.m. 30 M. zweeft.

Dit toestel is gemaakt op 1/5 der ware grootte en bleek een zeer rustig en stabiel draagvlak op de lucht te bieden; het daalde kalm en steeg mooi omhoog.

De constructie, zooals die heden door ons in détails werd aanschouwd komt ons voor, uiterst eenvoudig en practisch te zijn, zegt de „Tel." Het apparaat is voorzien van een roervlak, heeft zes luchtkamers, terwijl de voortbeweging van de eigenlijke machine zal geschieden door een motor met vier schroeven, ter weerszijden twee. Er zijn verstelbare vlakken aangebracht, waardoor de stijging naar willekeur wordt geregeld.

Met behulp van zijn drie broeders waarvan één 'n zeer bekwaam mécanicien is, heeft de heer Hamers met die eerste vliegproef buiten een flink succes behaald.

Waar in het laatste jaar nu schier overal proeven zijn genomen, die tot geen resultaat hebben geleid, maken wij met genoegen melding van deze welgeslaagde proef. De Nederlandsche Vereeniging van Luchtscheepvaart is met een en ander in kennis gesteld; de teekeningen etc. zijn de technische commissie toegezonden.

Het streven van den heer Ph. J. Hamers verdient absoluten steun, zoodat de Nederlandsche Vereeniging wel zal doen, spoedig een en ander te onderzoeken, opdat de constructeur het geheel op ware grootte met motor enz. zal kunnen vervaardigen, waarna de eigenlijke proeven een aanvang zullen nemen.

De heer Hamers is vol vertrouwen en denkt belist te zullen slagen. De serieuze wijze, waarop hij alles is aangepakt, gaf ons den waarborg, dat er goede resulaten te verwachten zijn.

De indrukken bij een opstijging met een vliegmachine.

De bekende Amerikaansche luchtschippers geven in het tijdschrift *Je sais tout* een beschrijving van de wijze, waarop men in een vliegmachine plaats neemt en er mede opstijgt.

Het apparaat staat aanvankelijk op eene slede en wordt door een kabel vastgehouden. In het midden van het apparaat neemt de luchtschipper plaats met zijn begeleider. De motor wordt in beweging gebracht en de schroeven beginnen te draaien. De bestuurder viert den kabel en de machine beweegt zich voorwaarts. Gedurende deze eerste beweging gaat een stut, die de machine in even-

wicht hield, met de slede voorwaarts. Echter reeds nadat men. 12 meter heeft afgelegd, is die snelheid zoo groot geworden, dat de stut achterblijft. Men heeft dien dan ook niet meer noodig. Reeds voordat de slede tot aan het einde van haar baan is gekomen richt de bestuurder het stuur voorwaarts en, door den luchtdruk gedragen, zweeft het apparaat als een vogel omhoog. Bij de eerste opstijging schijnt de aarde beneden een groote onduidelijke vlek, doch wanneer men hooger komt, beginnen de voorwerpen zich duidelijker af te teekenen. Slechts aan een luchtdruk, dien men op het gelaat waarneemt, bemerkt met in beweging te zijn, overigens gevoelt men niet de minste onregelmatigheid. Wil men een wending maken, dan wordt een handel in beweging gebracht. Een der vleugels, b.v. de rechter, gaat omhoog en men draait naar links. Het gevoel der draaibeweging neemt men goed waar, doch men wordt niet zoozeer van zijn zitplaats verwijderd als dit b.v. gebeurt bij wendingen in een rijtuig of automobiel.

Had men aanvankelijk tegen wind in gestuurd, nu drijft men met veel grooter snelheid met den wind mede. De luchtdruk wordt daardoor niet waargenomen en de voorwerpen op de aarde vliegen met beangstigende snelheid voorbij. Wil men landen, dan brengt de bestuurder de machine reeds op beduidende hoogte tot stilstand. In schuine richting neigt zich het apparaat naar den aardbodem en nadat het 15 tot 30 meter langs den grond gesleurd is, staat het stil. Zelfs wanneer de landing met een vaart van 96 K.M. per uur plaats heeft, gevoelt men niet den geringsten schok en men kan geen enkel moment waarnemen, wanneer de machine met den grond in aanraking komt. Gedurende den geheelen tocht veroorzaakt de motor een oorverscheurend lawaai, doch in verband met de verschillende snel opeenvolgende indrukken bij de opstijging bemerkt men dit eerst, wanneer hij tot stilstand gebracht wordt.

Prinsendag.

't Was leelijk, buiïg weer Maandagmorgen, de lucht zwart en zwaar, van tijd tot tijd vielen er dikke druppels.

Uit voorzichtigheid werd de parade afgewimpeld.

Toch kon men zien, dat het feest was in de stad. Talrijke vlaggen, meer dan gewoonlijk, waaiden blij uit. De straten werden opgevroolijkt door de jolige Jantjes, die vrij hadden en 's avonds verraste ons de *Gelderland* met een tooverachtige illuminatie van het schip. Alles was al zoo lang klaar geweest ter viering van de geboorte van het Koningskind, en dan was ook juist het blijde bericht gekomen, dat de *Gelderland* weer naar Nederland kon terugkeeren.

Naar wij vernemen is de installatie voor de feestverlichting overgenomen door Hr. Ms. *Utrecht*.

Na het concert gaf de Gouverneur een bal aan vele genoodigden.

Stadsreiniging.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd:

193 ratten.
926 muizen.

Vee-tentoonstelling.

Woensdagavond kon de aangekondigde vergadering der Curaçaosche Maatschappij niet doorgaan wegens gebrek aan *quorum*. Het weer was druilerig en het stippelde van tijd tot tijd.

De leden, die tegenwoordig waren, verzochten het Bestuur toch het programma der tentoonstelling te bespreken, ter vergemakkelijking der volgende vergadering, welke zal plaats hebben op Donderdag a. s. ten halfacht.

De tentoonstelling zal begin Juni worden gehouden op het terrein van het *Militair Tehuis*, en negen afdeelingen bevatten; Paarden, koeien, ezels, schapen, geiten, varkens, kippen, kalkoenen, konijnen. Verder zal er nog een afdeeling wezen voor veevoederproducten en voor andere landbouwproducten, welke mochten worden ingezonden.

De Maatschappij stelt zeer veel prijzen, in geld, medailles en diploma's, beschikbaar.

Zoo spoedig mogelijk zal tot bekendmaking van dit voorloopig programma worden overgegaan.

De behandeling over de hoedenindustrie had, natuurlijk, evenmin plaats, maar toch hoorden wij zoo ter loops, dat er goede kans bestaat, dat eenige vlechtsters naar Amsterdam zullen gaan ter opluistering van de Midden-standstentoonstelling in het Paleis voor volksvlijt.

In ieder geval zal er een groote partij vlechtwerk worden heengezonden.

Ook tot betere regeling van de vlechtindustrie bestaan uitstekende plannen, als ze nu maar worden uitgevoerd.

Vlechtindustrie.

Met voldoening lazen wij onderde officieele berichten, dat Mejuffrouw E. DAM belast werd met de leiding van den vlechtcursus, welke op St. Eustatuis zal worden opgericht.

De Koloniale Raad

Donderdagavond werd de Bouwverordening, de Woningwet en de Wijziging der Gebruiksbelasting goedgekeurd.

Ook werd ingediend en goedgekeurd:

a. *Verordening tot aanvulling van de verordening van 12 September|7 November 1907 (P. B. No. 39), tot intrekking van de verordeningen betreffende de organisatie der gewapende politie in de kolonie Curaçao.*

Na art. 1 der bovenaangehaalde verordening wordt een nieuw artikel tusschengevoegd, luidende:

Art. 1*bis*.

De commandant, de brigadiers en de marechaussées, die bij de intrekking van de in art. 1 genoemde verordeningen bij de gewapende politie in de kolonie Curaçao in dienst zijn, kunnen op denzelfden voet blijven voortdienen, en behouden alle rechten, die zij krachtens die verordeningen bezaten; die verordeningen blijven, voor zoover toepasselijk, van kracht ten opzichte van hen, die op grond daarvan werden aangesteld, zoolang zij in dienst blijven."

Ter voldoening aan de toezegging gedaan in de laatste alinea van de Memorie van toelichting van de ontwerp-verordening tot intrekking van de verordeningen betreffende de organisatie der gewapende politie in de kolonie Curaçao, zij het den Gouverneur vergund, nu naar aanleiding van de Koninklijke besluiten, regelende de formatie der Landmacht op Curaçao en de soldijen, van de vaststelling van het XIde Hoofdstuk der Staatsbegrooting en de Koloniale Huishoudelijke begrooting voor 1909 de voorgenomen reorganisatie binnenkort kan worden tegemoet gezien, Uwen Raad hierbij aan te bieden een ontwerp-verordening tot aanvulling van de verordening van 12 September|7 November 1907 (P. B. No. 39), tot intrekking van de verordeningen betreffende de organisatie der gewapende politie in de kolonie Curaçao.

Had het oorspronkelijk bij de voorbereiding der reorganisatie van den politiedienst in het voornemen gelegen deze zooveel mogelijk op eens volledig in te voeren, zoo is, zooals den Raad bekend is uit de behandeling der begrooting voor het loopend dienstjaar, slechts een geleidelijke invoering mogelijk gebleken. Op de eenvoudigste wijze en met de belangen van den dienst en met de billijkheid rekening houdende, kan aan de door den Gouverneur aangehaalde toezegging worden gevolg gegeven door aan het personeel van het bestaande politiecorps de gelegenheid te openen te blijven dienen op de wijze en met de vooruitzichten waaronder zij thans als ambtenaren in dienst zijn, tot zij bij opvolgende vacatures geheel zullen zijn vervangen door als marechaussees dienstdoende onderofficieren en manschappen der in de kolonie aanwezige landmacht, terwijl de veldwachters zoo spoedig mogelijk zullen kunnen worden vervangen, in die gevallen, waarbij hun diensttijd hiertoe aanleiding geeft, onder toekenning van onderstand.

Bijgaande ontwerp-verordening strekt om het vorenstaande mogelijk te maken.

Het corps gewapende politie bestaat thans nog uit 1 Commandant, 4 brigadiers, 15 marechaussees 1ste klasse en 21 marrechaussees 2de klasse terwijl reede 20 militairen als marechaussees 2de klasse bij de politie zijn gedetacheerd.

De diensttijd van de als ambtenaren dienende manschappen is als volgt:

de commandant 26 jaren; de brigadiers: 17, 17, 17 en 16 jaren; de marechaussees 1ste klasse: 21, 20, 18, 17, 17, 17, 16, 12, 12, 10, 9, 9, 8, 7, en 3 jaren; en de marechaussees 2de klasse: 20, 18, 16, 16, 15, 11, 11, 10, 10, 9, 9, 8, 8, 7, 7, 7, 6 4, 4, en 2 jaren.

b. *Verordening tot wijziging van de verordening, tot vaststelling van een nieuw reglement voor de Curaçaosche Bank (P. B. 1907 No. 9).*

Art. 1.

In § 12. Afd. 3 van art. 1, der aangehaalde verordening wordt in stede van „een derde" gelezen „een vijfde".

In Afd. 3 van art. 1 dier verordening wordt § 2 gelezen:

„Het bankbiljet-kapitaal wordt bepaald op f 300,000.— (*Drie honderd duizend Gulden*).

Als toelichting bij § 2 van Afd. 3 der verordening tot vaststelling van een nieuw reglement voor de Curaçaosche bank is gezegd, dat het bankbiljettenkapitaal, dat toen op f 168,500.— was bepaald en ten aanzien waarvan eene verhooging tot f 250,000. — was voorgesteld, voor uitbreiding vatbaar was en dat het meerdere aan de verdere ontwikkeling van de operatiën der inrichting dienstbaar zoude worden gemaakt.

Dat is dan ook gebleken het geval te hebben mogen zijn: het meerdere heeft plaatsing kunnen vinden niet alleen, maar doet zich thans de wenschelijkheid, de noodzakelijkheid zelfs, gevoelen om over een grooter bedrag aan bankbiljetten te beschikken, ten einde de bank in staat te stellen aan de zich in den laatsten tijd bij den handel meer en meer geopenbaard hebbende behoefte aan meer ruilmiddelen dan waarover thans beschikt kan worden tegemoet te komen. Daar het verschijnsel in de toekomst zich wel herhalen zal, schijnt het raadzaam aan het bankbiljettenkapitaal uitbreiding te geven.

Het voorstel om de verhouding, waarin het bedrag aan bankbiljetten moet zijn gedekt, van een derde te brengen op een vijfde houdt mede verband met de bij de instelling gebleken behoefte om over meer kasmiddelen te beschikken.

Gebruik makend van het bepaalde bij § 13 van Afd. 2 had de Gouverneur reeds aan een daartoe leidend voorstel der bankdirectie gevolg gegeven en de bedoelde verhouding op een vijfde gebracht.

Ingevolge § 14 dier afdeeling verzoekt hij thans bekrachtiging van de aangebrachte wijziging.

Bezwaar om de verhouding permanent op een vijfde te bepalen bestaat er niet, terwijl het belang van het verkeer in zaken zeer zou zijn gediend indien der instelling de gelegenheid gegeven werd over meer kasmiddelen te beschikken.

De Venezolaansche quaestie.

Met genoegen zullen onze lezers hebben vernomen, dat de grondslag tot oplossing en afdoende regeling der geschillen Maandag ll. in Den Haag werd gelegd. Wij ontvingen daaromtrent de volgende berichten, waarvan het eerste door de *Cur. Courant* in extra-nummer werd openbaar gemaakt.

„Naar aanleiding van eene ons van gouvernementswege verstrekte mededeeling zijn wij in de gelegenheid te melden, dat op heden, 19 April, te 's Gravenhage een protocol met Venezuela is geteekend tot herstel der diplomatieke betrekkingen.

Daarbij is bepaald, dat Nederland het protocol van 1894 zal blijven naleven en dat Venezuela, in afwachting van het sluiten van een handels- en consulair verdrag, het statu-quo zal handhaven. Verder bevat het protocol een begunstigingsclausule voor onze Antillen met andere Antillen, speciaal betrekkelijk de 30 % additioneele rechten.

Den Haag, 20. — Nederland is het volkomen eens geworden met Venezuela omtrent de tusschen de twee landen hangende geschillen. Venezuela heeft zich verbonden, om aan de Nederlandsche Antillen hetzelfde toltarief toe te staan als dat, hetwelk voor de Engelsche Antillen geldt. Het zal buitendien $ 4 000 schadevergoeding betalen aan de reeders der in den loop van 1908 aangehouden Nederlandsche schepen. Van zijne zijde verbindt zich Nederland, om den invoer van wapenen in Venezuela te verbieden en om de kustwachters terug te geven, die door de Nederlandsche oorlogsschepen bemachtigd werden. Het protocol tusschen Venezuela en Nederland is hedennamiddag door de vertegenwoordigers der twee regeeringen geteekend.

Luchtvaart.

De Weledelgestr. Heer RAMBALDO heeft Donderdag- en Vrijdagnamiddag een vlieger opgelaten aan boord van Hr. Ms. *De Ruyter*, Donderdag voor de Leden der Curaçaosche Afdeeling van de Ned. Vereeniging tot bevordering der luchtvaart, Vrijdag voor andere belangstellenden.

Heden avond houdt de Cur. Afdeeling vergadering in de Krijgsraadzaal.

De Vereenigde Staten en Venezuela.

De Venezolaansche Pers is erg slecht te spreken over het optreden van Amerika. Die opgedrongen voogdij vindt zij vernederend, dat zorgen om toch maar alle revolutie in Venezuela te voorkomen, wordt opgevat als een ingrijpen in het inwendig bestuur van het land.

Dat beschermend waken over de belangen van Venezuela zijn liefkoozingen die wel eens een verstikking of dood konden veroorzaken.

Ook de Pers van Trinidad laat zich minder gunstig uit over het achtervolgen der *Guadeloupe* door Amerikaansche oorlogsschepen zelfs tot op de ree van Port of Spain.

Het lijkt wel of Amerika pressie wil uitoefenen op de andere mogendheden.

Of Washington bij tijds nog werd gewaarschuwd? Beide oorlogsschepen ontvingen order naar Mexico te vertrekken.

En bij dit al weet niemand waar Castro is gebleven, maar wel dat zijn broer stil achterbleef op Martinique. Dat gevaarlijk sinjeur is ook nog veel te dicht bij Venezuela.

CASTRO OP REIS.

Point à Pitre 6 April.

Cipriano Castro kwam hier dezen morgen aan op het stoomschip *Guadeloupe.* Hij kwam niet aan land, maar ging door naar Martinique. Er is hem geweigerd in Trinidad aan land te gaan, zooals de Engelsche Consul hem mededeelde, zeggende, dat zijn Gouvernement hem (consul) had kennis gegeven, dat het Castro verhinderen zou op Trinidad of ander Engelsch grondgebied te landen.

Castro toonde zich geheel en al ontmoedigd door deze wending der zaken, en hij scheen niet te weten, wat nu te doen.

Parijs 6 April.

Een telegram aan het *Journal de Basse Terre*, Guadeloupe, zegt, dat Generaal Castro bij het vernemen van het verbod van Engeland om op Trinidad te landen, besloten heeft te *Fort de France* op Martinique te blijven.

Washington 6 April.

Vooruitloopend op het verlangen van Cipriano Castro, om in de nabijheid van Venezuela zijn voorloopig verblijf te vestigen hebben de Ver. Staten, Engeland, Frankrijk, Colombia, Holland, Venezuela en Panamá feitelijk een overeenkomst getroffen, waardoor Castro van het grondgebied dier staten wordt verwijderd, althans in de nabijheid van Venezuela.

Engeland zorgt voor Trinidad, Frankrijk voor Martinique en Holland wil hem niet op Curaçao. Colombia zal niet toelaten, dat hij daar een basis voor operaties vindt en Panamá, ofschoon het niets met Castro te maken had, zal de politiek der andere Mogendheden volgen.

Sr. C. C. Arosemena, de gezant van Panamá in Washington telegrafeerde heden naar zijn gouvernement, om te weten welke houding het tegenover Castro dacht aan te nemen.

Aan het Staatsdepartement stond men over den maatregel van Engeland niet verwonderd, daar het heel natuurlijk is, dat men van het hoofdkwartier van Castro in Trinidad niet gediend is.

Berichten heden aan het Staatsde-

partement uit Londen ontvangen, bevestigen, dat Castro in Trinidad met de Guadeloupe niet mag landen, Engeland wil Trinidad niet opnieuw blootstellen aan het gevaar weer moeite te krijgen met Venezuela. Castro wordt door Engeland beschouwd als een voortdurende bedreiging van den vrede en de veiligheid van Venezuela.

Na Trinidad komt Martinique in aanmerking voor eene landing, om niet te spreken van Curaçao, waar men gemakkelijk begrijpt dat Holland met Castro korte metten zou maken. Frankrijk, zegt men, heeft al even weinig zin om Castro toe te laten als Engeland. De Fransche grieven tegen Castro zijn van dien aard, dat Frankrijk, in verbinding met de Ver. Staten en Holland alles zal doen, om den „ban" over Castro door te voeren. Martinique mag voor hem geen uitgangspunt worden.

Blijft nog St. Thomas, dat tot Denemarken behoort, maar het Staatsdepartement zou zich erg moeten vergissen, als Denemarken niet met de andere Mogendheden zou willen meedoen. Onderhandelingen echter zijn daarover nog niet gevoerd.

Zou Castro verlangen in de Kanaal-Zône van Panamá te landen, dan zal hij daaruit verwijderd worden als „een ontoerekenbare gek." Dan blijft hem niets over dan het gebied van Panamá. Daar wordt de toestand dan eenigzins meer ingewikkeld, dewijl de staat van Panamá geen grieven tegen hem heeft. Maar op Panamá kan allerlei pressie worden uitgeoefend om met de andere Mogendheden in den pas te loopen.

Twee wegen blijven dus voor Castro nog open:

De eene is rechtstreeks naar Venezuela te gaan en de koe bij de horens te pakken met gevaar van gevangen genomen of zelfs doodgeschoten te worden, maar een kansje hebbend om er door te komen,— de andere is door te reizen maar een land buiten de nabuurschap van Venezuela, waar hij zou kunnen landen.

Het internationaal recht verzet zich niet tegen dit gezamenlijk optreden der Mogendheden, dewijl Castro beschouwd wordt als een gevaar voor den internationalen vrede. Venezuela echter zou kunnen eischen, dat zijne burgers in het Buitenland beschermd worden en dat ook Castro op gelijken voet behandeld wordt. President Gomez zou zich kunnen beklagen, dat Castro onbeleefd behandeld was door de Ver. Staten, Frankrijk, Engeland, Holland en Colombia, maar het Staatsdepartement gaat uit van de veronderstelling, dat Venezuela al even erg op Castro gebeten is als de andere landen, en dat er dus van dien kant geen klachten zullen komen.

In de oogen van het Staatsdepartement en van de andere Mogendheden is Castro niets meer dan een „zeeschuimer", die men overal liever kwijt dan rijk is.

Ook zou Venezuela zich met recht kunnen beklagen over het land, dat Castro zou herbergen en hem gelegenheid zou geven te stoken tegen Venezuela. Zelfs zou Venezuela er toe kunnen overgaan het land, waar Castro zich bevindt aan te vallen voor 't geval hij als revolutionair leider optrad.

Ofschoon nu het Staatsdepartement voor vasten regel heeft zich niet te bemoeien met de binnenlandsche aangelegenheden van een land, meent het voor dit geval een uitzondering te mogen maken om verwikkelingen te vermijden. Daarom is men zoo hard tegenover Castro.

Het Staatsdepartement zegt niet wat het gevolg van Castro's reis zal zijn.

De Naties die schepen in de nabijheid van Venezuela hebben, zijn ook door Minister Knox (Washington) uitgenoodigd dezelfde strenge maatregelen te nemen om te voorkomen, dat Castro scheepsgelegenheid vindt en hem alzoo te beletten op neutraal gebied den voet te zetten.

Fort de France 7 April.

Gisterenavond kwam Castro hier aan. Hij ging aan wal. Men zegt, dat Castro verontwaardigd is, dat hij door de Amerikaansche oorlogschepen *North-Carolina* en *Montana* wordt op de hielen gezeten. Hij verblijft in het Hotel Ivanes, en laat niemand toe, zeggend, dat hij volstrekte rust noodig heeft. Zijn vrouw ging dezen morgen 9 uur naar Trinidad op de *Guadeloupe*.

De havenautoriteiten maakten geen bezwaar Castro aan wal te laten gaan hem beschouwend als een gewoon burger. De stoomvaartmaatschappij echter liet hem niet toe door te gaan naar Colón. Castro was een al opwinding tegen het Engelsch Gouvernement. Men zag hem op de *Guadeloupe* zich hevig uitlatend alsof hij vreeselijk beleedigd was door de behandeling der verbonden Mogendheden. Vooral over Gomez was hij woedend: „Ik heb hem in zijn hooge „positie geplaatst en nu word ik zóó „vergolden! Maar de gerechtigheid „staat voor de deur. De eenige vol- „doening, die ik verlang is dat het „volle licht moge vallen op de schan- „delijkheden, die men mij ten laste „legt!"

Toen hij van zijn vrouw afscheid nam, was hij erg bewogen. Daarna wendde hij zich tot den agent van de stoomvaartmaatschappij en bedankte hem hartelijk voor de attenties, die hij van de officieren der boot had ondervonden en drukte zijn spijt uit, dat het hem niet gegeven was verder door te reizen.

Port of Spain (Trinidad) 7 April.

De Amerikaansche kruiser *North-Carolina* met 950 man aan boord ankerde hier dezen morgen. Hij zal de gebeurtenissen afzien en denkelijk doorgaan naar La Guaira. Berichten aangaande een ingrijpen van de Ver. Staten in geval van revolutie houden in officieele kringen aan, en de komst van de *North-Carolina* wordt druk besproken.

De kruiser *Montana* zal, naar men zegt, de Guadeloupe op den voet volgen naar Trinidad, waar de twee commandanten eene beraadslaging zullen houden. Ook gaat morgen de *Paducah* naar La Guaira.

Parijs 7 April.

Het Fransche Gouvernement overweegt de wenschelijkheid om Castro uit Martinique te verdrijven. Er is echter nog geene beslissing genomen. De correspondent van de *Siècle* in Caracas zegt:

De tegenwoordige toestand in Venezuela is critiek. Castro heeft nog vele partijgangers in de hoogere kringen, zelfs onder de pas benoemde hoogere beambten. Deze smachten in het geheim naar zijn terugkeer in Caracas. De publieke opinie is Castro ongunstig, maar het Gouvernement van Gomez is toch ook het mikpunt van de aanvallen der leiders der oude partijen. Als die partijleiders hunne onderlinge twisten niet staken, zal Castro van de gelegenheid profiteeren of de anarchie wordt de baas. Ingrijpen der Ver. Staten is de eenige oplossing der moeilijkheid."

Washington 7 April.

Castro werd meer dan ooit een nachtmerrie voor de internationale diplomatie, nu het bekend werd, dat hij in Fort-de-France voet aan wal gezet heeft, niettegenstaande de pogingen der verbonden Mogendheden om hem het landen in de nabijheid van Venezuela te beletten.

Het bericht kwam in den vroegen morgen aan het Staatsdepartement en de staatssecretaris Knox verloor geen tijd om te handelen. M. Jusserand, de fransche ambassadeur, werd onmiddelijk geroepen en deze kwam in alle haast om te zien wat er te doen was. Hij kon niet verklaren waarom het Fransche Gouvernement had toegelaten, dat Castro op Martinique landde en zou zich onmiddelijk met zijn gouvernement in verbinding stellen.

Intusschen werd bekend, niet tegenstaande het stilzwijgen van het Ministerie van Marine, dat de kruiser *North-Caroline* gelijktijdig met de *Guadeloupe* te Fort-de-France was binnengeloopen. Men houdt algemeen de tegenwoordigheid van dien kruiser voor uitstekend, daar het alle plannen van Castro's vrienden den bodem inslaat. Zijn oorspronkelijk plan was om in Trinidad te landen, dan met een stoomschip den Orinoco op te varen, en dan in de bergen een veldtocht te beginnen, gelijk aan dien, welke hem eenige jaren geleden tot het Presidentschap bracht. Daar zal nu echter wel niets van komen.

Turks Islands, 4 April.

Een hoeveelheid oorlogsamunitie werd in beslag genomen op de Dominikaansche bark *Emma*, met bestemming voor Puerto Plata. R. D.

Washington, 4 April.

Er zijn aan het Staatsdepartement geen berichten ontvangen aangaande de inbeslagneming van de Dominikaansche bark *Emma*. Men stelt belang in de zaak en mogelijk wordt een onderzoek ingesteld om vast te stellen met welke revolutionnaire beweging deze aanvoer van wapens in betrekking staat. Dewijl men binnenkort Cipriano Castro in deze zeeën verwacht, is de mogelijkheid niet uitgesloten, dat ze voor hem bestemd zijn. Verschepingen van wapenen of gewapende expedities, die punten in de nabijheid van Venezuela verlaten, worden beschouwd als teekenen, dat er van wege den ex-Dictator van Venezuela in dat land iets broeit.

Fort-de-France, 8 April.

Een paar uur na zijne aankomst alhier en zoo goed als gelijktijdig met de mededeeling, dat hij het Fransche grondgebied verlaten moest werd Castro ernstig ziek. In 't eerst wilde hij de mededeeling niet gelooven en scheen zeer geschokt door dezen laatsten slag aan zijne plannen toegebracht. Hij scheen er inderdaad slecht aan toe. Hij leed erg aan pijn in het onderlijf en de snede, overgebleven van zijn laatste operatie, opende zich verscheiden cen timeters. Toch deed hij nog een morgenwandeling door Fort-de-France en vond, dat de stemming der bevolking hem zeer gunstig was. Na zijn terugkeer scheen hij erg vermoeid en wilde geen interview toestaan, daar hij niemand iets te zeggen had. Hij wacht met ongeduld de aankomst der mailbooten van Venezuela en Trinidad af en is nog verontwaardigd over de bemoeiingen der Mogendheden, die hem dwingen hier te landen en hem beletten naar Trinidad te gaan. Dat vond hij een schending zijner persoonlijke vrijheid. Er blijft Castro nu niets over dan naar de Deensche eilanden te gaan of terug te keeren naar Europa.

Een deel der pers critiseert de handeling van het Gouvernement, als een uiterste maatregel; doch de meerderheid beschouwt haar als een geschikte les voor den „Napoleon der Andes", den halven barbaar, die zich inbeeldde, dat hij straffeloos de Oude Wereld kan beleedigen.

Port-of-Spain (Trinidad); 7 April.

Doña Zoila kwam hier dezen morgen aan op weg naar La Guaira. Denkend, dat zij zou willen landen, ging Kolonel G. D. Sakin, vergezeld van met geweren gewapende politie aan boord van de *Guadeloupe* en beteekende haar, dat zij zonder verwijl moest vertrekken. Vóórdat de *Guadeloupe* afvoer, ontmoette zij op het dek verscheiden Venezolanen, die over den toestand spraken. Tot onzen correspondent zei ze o. a.: Het optreden van de Ver. Staten en Engeland is geheel onverwacht en inconstitutioneel (!!), want Castro is de President en geen vluchtende banneling. Castro zal eenige dagen in Martinique blijven en dan waarschijnlijk naar Europa teruggaan als hij zich niet naar Venezuela begeeft. Castro was erg ziek tengevolge van zijn operatie; hij denkt aan geen rustverstoring of revolutie. Als Venezuela hem niet wil, zal hij niet blijven; maar als het volk hem verlangt, blijft hij. Ik ga door naar La Guaira en als men mij daar niet toelaat, kom ik terug naar Trinidad. Ik weet niet of de Ver. Staten in Venezuela zullen ingrijpen of niet; maar wel weet ik, dat zulk een maatregel onnoodig is; Castro verlangt naar vrede en heeft het volk achter zich."

Men bericht hier, dat een zeilschip zich gereed maakt naar Martinique uit te zeilen, om Castro heimelijk naar Venezuela te brengen. Tot nog toe echter is daar niets van gebleken.

Advertentien.

Drukker:

ALFREDO F. SINTIAGO